Motion

1983/84:1494

Förste vice talman Ingegerd Troedsson m. fl.

Beräkningen av tilläggsbelopp i skatteskalan

Sammanfattning

I den moderata partimotionen 1982/83:1201 angående den ekonomiska politiken yrkas bl. a. att reglerna om begränsningen av rätten till underskottsavdrag rivs upp. Det för skattebetalarna utomordentligt svåröverskådliga och slumpmässigt slående systemet med grundbelopp och tilläggsbelopp i skatteskalan skulle då försvinna.

Skulle detta yrkande inte bifallas hemställs i andra hand att kvittningsrätt införs mellan makar, att reglerna om räntetillägg för bil, mangårdsbyggnad på jordbruk m. m. avskaffas samt att räntetillägg för lån med låg eller ingen ränta ses över.

Kvittningsrätten mellan makar

Enligt reglerna i beslutet om reformerad inkomstbeskattning får den skattskyldige vid beräkning av underlag för tilläggsbelopp kvitta ett överskott av kapital mot ett underskott i en schablontaxerad villa intill en gräns om 30000 kr. Denna kvittningsrätt gäller dock endast egna underskott och inte om underskottet finns hos den ena maken och överskottet hos den andre maken. Ett stort antal remissinstanser riktade grava invändningar mot dessa regler.

Det innebär nämligen att makar som har betydande underskott i sitt egnahem men också motsvarande inkomster av kapital beskattas helt olika beroende på fördelningen av tillgångarna sinsemellan.

Är underskottet av egnahemmet 60000 kr. och överskottet av kapital likaså 60000 kr. får full kvittning ske, om över- och underskotten är lika fördelade mellan makarna, dvs. uppgår till 30000 kr. i över- och underskott för vardera maken. Skulle båda makarna ha en marginalskatt på 75 % och fördelningen vara den att hustrun har 60000 kr. i inkomst av kapital (som kan vara bundet och svårt att frigöra) medan mannen står för villan, blir skatten 15000 kr. högre än om kapital och villa är lika fördelade dem emellan. Ändå är det uppenbart att skatteförmågan är lika stor i båda fallen.

Skulle vårt yrkande om upprivande av begränsningen av underskottsavdragen avslås hemställer vi i andra hand att kvittningsrätten mellan makar bibehålls, såväl i fråga om överskott av kapital mot underskott av schablontaxerad fastighet som i fråga om överskott mot underskott av samma förvärvskälla.

Räntetillägg för bil

Enligt 10 § 6 mom. tredje stycket lag om ändring i lagen om statlig inkomstskatt skall vid beräkning av underlag för tilläggsbelopp tillägg även göras med ett belopp motsvarande en beräknad ränta på bil, båt eller liknande tillgång i rörelse, i den mån den används för privat bruk.

Enligt riksskatteverkets anvisningar skall räntetillägg beräknas som följer:

tillämplig räntesats	x 80 % av tillgångens anskaffningsvärde	x omfattningen av det privata nyttjandet

Är anskaffningsvärdet för t. ex. en bil 60 000 kr. och antalet privat körda mil 1 000 av totalt 3 000 under året körda mil blir räntetillägget således 80 % x 60 000 kr. x 10,5 % x 1 000/3 000 dvs. 1 680 kr. Också för kommande år skall räntetillägget beräknas på 80 % av det ursprungliga anskaffningsvärdet.

Det bör observeras att detta räntetillägg skall göras även om den skattskyldige inte har några räntekostnader och även om han eller hon t. o. m. skulle ha betydande inkomster av kapital. Dessa beräkningar av räntetillägg skall göras även om bilen inköpts för ett mycket lågt belopp. Detta leder i sin tur till ett betydande merarbete för såväl skattskyldiga som för skattemyndigheterna, utan att några större belopp tillförs statskassan.

Skulle vårt ovannämnda yrkande i partimotionen inte bifallas, yrkar vi i andra hand att tillägg för beräknad ränta på bil inte sker vid beräkning av underlag för tilläggsbelopp.

Räntetillägg för mangårdsbyggnad

Även förslaget om räntetillägg för jordbrukares bostäder kommer att leda till ur rättvisesynpunkt otillfredsställande effekter. Om en jordbrukare tar upp ett lån för att förbättra ekonomibyggnaderna på sin fastighet kommer en viss del av de ökade räntekostnaderna till följd av detta lån att automatiskt hänföras till bostaden. De blir härigenom inte avdragsgilla, om den skattskyldiges inkomst därigenom kommer över brytpunkten, trots att det är fråga om en investering i jordbruksrörelsen.

Underskottet på en villa motsvaras inte heller i sin helhet av räntekostnader. Det är i stället räntekostnaderna minskade med schablonintäkten som utgör underskottet. Detta är en omständighet som helt förbisetts vid utformningen av det nu aktuella räntetillägget. Räntetillägg bör således inte heller ske för mangårdsbyggnad på jordbruk.

Räntefria lån

Enligt 10 § 6 mom. fjärde stycket lagen om ändring i lagen om statlig inkomstskatt skall, om den skattskyldige erhållit lån från arbetsgivare eller uppdragsgivare, där den faktiskt erlagda räntan på lånet understiger

sedvanlig ränta, tillägg göras med ett belopp motsvarande ränteskillnaden vid beräkning av underlag för tilläggsbelopp.

Skulle det räntefria lånet uppgå till 50 000 kr. skall således den skattskyldiga föras upp för tilläggsbelopp med räntan på detta, dvs. för år 1984 med 10,5 % av 50 000 kr. = 5 250 kr. Tilläggsbeloppet får i detta fall inte kvittas mot motsvarande överskott av kapital, även om det räntefria lånet skulle ha använts för t. ex. inköp av aktier, bostadsrätt eller schablontaxerad fastighet. Hade den skattskyldige i stället erlagt marknadsmässig ränta, skulle räntan ha varit avdragsgill mot motsvarande överskott av kapital. När skatteomläggningen är genomförd kan räntetilläggen i dessa fall t. o. m. bli dyrare än om lånet tagits mot marknadsräntan.

I andra hand yrkas därför att räntetillägg för lån med låg eller ingen ränta får kvittas mot överskott av kapital och mot underskott i schablontaxerad fastighet. Räntetillägg på mindre belopp bör dessutom över huvud taget inte föras upp för tilläggsbelopp.

På utskottet ankommer att utarbeta erforderlig lagtext.

Hemställan

Med hänvisning till det anförda och under förutsättning att yrkandet om avskaffande av begränsningen av rätten till underskottsavdrag inte bifalls hemställs

1. att riksdagen beslutar i enlighet med vad som i motionen anförts om kvittningsrätten mellan makar,
2. att riksdagen beslutar i enlighet med vad som i motionen anförts om räntetillägg för bil och mangårdsbyggnad på jordbruksfastighet e. d.,
3. att riksdagen beslutar i enlighet med vad som i motionen anförts om räntefria lån.

Stockholm den 24 januari 1984

INGEGERD TROEDSSON (m)

ROLF DAHLBERG (m) PER PETERSSON (m)